

# Euthanasieverklaring

Ondergetekende, .....(invullen : hr/mw voorletters en achternaam),  
wonende te.....(plaats) , geboren te .....(plaats),  
op..... (datum) verklaart als volgt:

Na grondige overweging, uit vrije wil en in het bezit van mijn volle verstand verklaar ik het volgende:

1. Wanneer ik te eniger tijde door ziekte, ongeval of welke oorzaak ook in een lichamelijke en/of geestelijke toestand kom te verkeren, waaruit voor mij geen herstel tot een waardige levensstaat te verwachten is, en wanneer ik deze toestand als ondraaglijk en uitzichtloos ervaar, wens ik:

Dat ik mijn behandelend arts om euthanasie kan vragen en dat mijn behandelend arts deze wens ten uitvoer brengt, met inachtneming van de wettelijke richtlijnen. Indien de behandelend arts niet over geschikte middelen beschikt of daarvan geen gebruik wil of kan maken, verzoek ik hem de behandeling over te dragen aan een andere arts (al dan niet via het Expertisecentrum Euthanasie).

## Ondertekening:

Plaats ..... Datum .....

.....

\_\_\_\_\_

.....(naam)

## Clausule dementie behorend bij het euthanasieverzoek

Naam: \_\_\_\_\_

Geboortedatum: \_\_\_\_\_ - \_\_\_\_\_ - \_\_\_\_\_

*Hieronder is ruimte om uw persoonlijke omstandigheden te beschrijven. Het gaat erom dat u in uw eigen woorden duidelijk maakt waarom u euthanasie wilt bij dementie*

# Euthanasieverklaring

## Algemene toelichting over een wilsverklaring

Een wilsverklaring is een document waarin u uw wensen rondom het levenseinde vastlegt. Schriftelijke wilsverklaringen zijn dus in eerste instantie bedoeld voor eventuele toekomstige situaties. Wanneer u zelf niet meer kunt bepalen of kunt uiten wat u wilt (door bewusteloosheid, dementie of een andere oorzaak) staat tenminste helder op papier wat uw wensen betreffende uw levenseinde zijn. De verklaringen moeten daarom duidelijk zijn, want u kunt er op dat moment immers zelf geen aanvulling meer op geven of ze verduidelijken. De verklaring biedt ruimte om een persoonlijke aanvulling te schrijven. Deze aanvulling kan uw wilsverklaring verduidelijken.

Wanneer u zich niet meer kunt uiten, is het erg belangrijk dat er iemand is die u kan vertegenwoordigen. De wet regelt wie als uw vertegenwoordiger op mag treden, maar het kan raadzaam zijn zelf iemand aan te wijzen, te machtigen (zie formulier Machtiging).

Nadat u de verklaring heeft ingevuld, is het belangrijk dat u deze met uw huisarts bespreekt. Het beste kunt u hiervoor een aparte afspraak maken. U kunt in dit gesprek dan samen over de bedoeling van uw verklaring praten en horen hoe uw arts hier tegenover staat. Na afloop van het gesprek geeft u de arts de door u getekende verklaringen voor in uw medisch dossier. Het is goed om elk jaar met uw arts over de verklaringen te spreken om aan te geven dat u er nog steeds achter staat.

Het is verstandig om een exemplaar te maken voor uzelf, een voor de huisarts, een voor uw vertegenwoordiger en een – indien aanwezig – voor uw specialist, zodat iedereen op de hoogte is van uw wensen.

## Algemene informatie over het euthanasieverzoek

In Nederland verstaan we onder euthanasie: levensbeëindigend handelen door een arts op uitdrukkelijk verzoek van de patiënt. Zonder verzoek van de patiënt kan er geen sprake zijn van euthanasie! Het verschil tussen euthanasie en hulp bij zelfdoding zit in de wijze van toediening van het dodelijke middel. Bij euthanasie dient de arts het middel direct toe via een injectie of infuus. Bij hulp bij zelfdoding geeft de arts het middel aan de patiënt die het zelf opdrinkt. In Nederland mag alleen een arts straffeloos dodelijke middelen geven of toedienen, onder de voorwaarde dat hij zich houdt aan de zorgvuldigheidseisen die de wet stelt. Het begrip euthanasie wordt vaak verkeerd gebruikt. Er is geen sprake van euthanasie wanneer een patiënt niet behandeld wil worden en daardoor (eerder) sterft of wanneer een behandeling die medisch gezien zinloos is niet wordt begonnen of wordt gestopt waardoor de patiënt overlijdt. Ook het geven van slaapmiddelen waardoor de patiënt in een diepe slaap raakt en vervolgens rustig een natuurlijke dood sterft, is geen euthanasie: dit wordt palliatieve sedatie genoemd. Ook wanneer in combinatie met deze slaapmiddelen pijnstillers (bijvoorbeeld morfine) worden toegediend is er geen sprake van euthanasie.

Op 1 april 2002 is de *Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding* (kortweg de euthanasiewet) in werking getreden. Deze wet geeft aan onder welke voorwaarden een arts euthanasie mag toepassen of hulp bij zelfdoding mag verlenen. Wanneer de arts euthanasie heeft uitgevoerd, dient hij dit te melden bij de gemeentelijk lijkschouwer. Deze meldt het vervolgens bij een van de regionale toetsingscommissies die beoordeelt of de arts zorgvuldig heeft gehandeld.

Wat zorgvuldig handelen is staat in de euthanasiewet. De zorgvuldigheidseisen houden in dat:

- er sprake moet zijn van een vrijwillig en weloverwogen verzoek van de patiënt
- er sprake moet zijn van uitzichtloos en ondraaglijk lijden van de patiënt
- de arts de patiënt heeft voorgelicht over de situatie waarin deze zich bevindt en over diens vooruitzichten
- de arts met de patiënt tot de overtuiging is gekomen dat er voor de situatie waarin deze zich bevindt geen redelijke andere oplossing was
- de arts tenminste één andere, onafhankelijke arts (in Nederland een zogenaamde SCEN-arts) raadpleegt die de patiënt moet zien en schriftelijk zijn oordeel geeft over de eerder genoemde zorgvuldigheidseisen, en

- de arts de levensbeëindiging medisch zorgvuldig uitvoert.

## **Let wel! Euthanasie is geen recht, maar een verzoek. De (huis)arts heeft niet de plicht deze uit te voeren.**

Bedenk dat het toepassen van euthanasie ook voor een arts emotioneel belastend is. Het is daarom belangrijk dat u beiden, zowel u als uw arts, voor het bespreken van uw verzoek altijd voldoende tijd neemt, zodat iedereen zich goed kan voorbereiden op de gevolgen daarvan.

In geval van dementie is het belangrijk om naast de euthanasieverklaring ook de clausule dementie in te vullen en deze persoonlijk aan te vullen, en om steeds in gesprek te blijven met uw huisarts over het levenseinde en uw stervenswens. Euthanasie bij patiënten met dementie wordt nu alleen nog maar uitgevoerd wanneer de patiënt wilsbekwaam is. Een euthanasieverzoek en bijgevoegde clausule dementie kunnen dan de wens van de patiënt extra benadrukken. Echter, tijdig spreken met uw huisarts over uw wensen is het belangrijkste, te meer omdat het moment waarop de verzoeker wilsonbekwaam wordt niet goed vast te stellen is.